

Góð fóðurstýring í alivinnuni gagnar umhvørvinum

Samanberingar millum fóðurstýring og umhvørvisárinini millum annað í Kaldbaksfirði vísa, at fóðurstýringin er betrað munandi seinastu 20 árin. Ein størri partur av fóðrinum verður heystaður í alifiski, heldur enn at enda í umhvørvinum.

GUNNVØR Á NORÐI
lívfrøðingur

Nýggjar kanningar í Kaldbaksfirði vísa, at 33 - 34% av kolevnum í fóðrinum enda sum vøkstur hjá alifiski. Hetta er munandi meira enn í kanningum, sum vórðu gjørdar uttanlands síðst í 80-unum og fyrst í 90-unum. Útlendsku kanningarnar vístu, at tã fóru bert 16 - 22% til vøkstur. Restin varð latin út í umhvørvið, antin sum fóður og skarn, ið leggur seg á botnin, ella sum CO₂ (Mynd). Í Kaldbaksfirði var biologiski fóðurfaktorurin 1,16 (sí faktabox

Er heilt nógv lívrundi tilfar á botni, er botnurin svartur og luktar av rotnum eggj

um fóðurfaktor), meðan hann í útlendsku kanningunum var 2,0 til 2,2. Burtur úr einum tonsi av fóðri, hava alarnir á Kaldbaksfirði so-statt framleitt 826 kg av fiski (rund vekt), meðan sama fóðurnøgð bert gav 455 - 500 kg av fiski í teimum útlendsku kanningunum.

Ein lágur fóðurfaktorur merkir, at lítið av fóðrinum endar beinleiðis í umhvørvinum. Í Kaldbaksfirði endaðu 6 - 10% av kolevnum í fóðrinum á botninum nærhendis

alibrúki, meðan somu töluni í gomlu útlendsku kanningunum eru 30 - 45%. Munurinn stendst serliga av, at fódurspillið er minkað, so í dag er tað mest skarn, sum søkkur á botn. Nøgðin av skarni kann neyvan minka nógv, uttan at menna fódur-góðskuna enn meira, so fiskurin sodnar tað upp aftur betur.

Árin á botn og alifisk

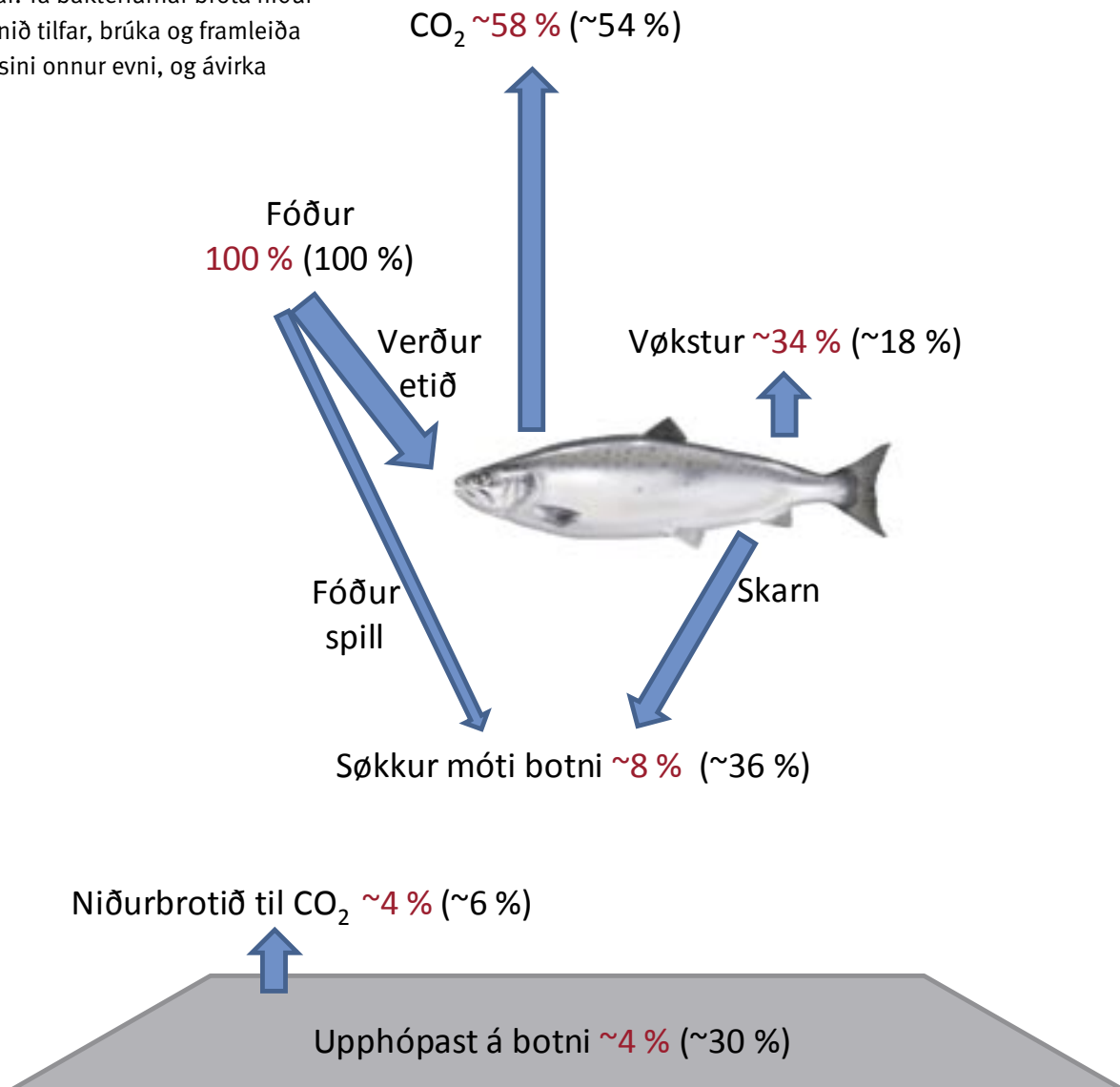
Eitt tað sjónligasta umhvørvisáriníð av aling er, at botnurin nærhendis alibrúkinum broytist. Fóður og skarn, sum søkka niður á botn, er føði hjá bakterium og djórum, sum liva har. Tá bakteriurnar bróta niður lívrannið tilfar, brúka og framleiða tær eisini onnur evni, og ávirka

FÓÐURFAKTOR

Fóðurfaktor (FCR) er eitt mát fyri, hvussu nógv kg av fódri verður brúkt til at framleiða 1 kg av fiski.

Skilt verður millum økonomiska fóðurfaktorin og biologiska fóðurfaktorin.

Tann økonomiski fóðurfaktorurin er nøgd av fódri fyri hvørt framleitt kg av livandi fiski (rund vekt), meðan tann biologiski fóðurfaktorin roknar tann fiskin uppí, sum doyri í ringunum. Her er tann biologiski fóðurfaktorin brúktur, av tí, at tann deyði fiskurin verður tikin úr ringunum og tí ikki endar sum lívrannið tilfar í firðunum.

Myndin vísir áleið, hvussu stórir partur av kolevnum í fódurinum fer til vøkstur, og hvussu stórir partur endar í umhvørvinum. Reyðu töluni stava frá Kaldbaksfirði, meðan svørtu töluni eru miðal tøl frá eldri útlendskum mátingum. Ein partur av tí, sum endar á botni, verður niðurbrotið til CO₂, sum seyrar upp úr botninum. Restin hópast upp á botninum undir alibrúkunum, inntil tað verður ført burtur av streymi, ella til tað við tíðini verður niðurbrotið av bakterium.

harvið støðuna í havbotninum. Ein botnur, har lítið av lívrinum tilfari er dottið niður, er ljósar á líti, meðan ein botnur við nógvum lívrinum tilfari, er myrkari. Er heilt nógv lívrinnið tilfar, er botnurin svartur og luktar av rotnum eggji. Eisini kunnu gassbløðrur seyra úr botninum. Hesar kunnu innihalda svávlbrintu, ið er eitrandi. Um hetta er støðan undir einum alibrúki, kunnu gassbløðurnar koma upp í aliringarnar og nerva trivnaðin hjá fiskinum. Mótstøðufrið móti

sjúkum minkar, fiskurin svimur minni og etur minni. Í ringasta føri kann hetta gera, at fellið verður stórri. Sostatt er tað gagnligt, bæði fyri umhvørvið og fyri alifiskin, at fòðurnýtslan er so lítil sum gjørligt.

Neilig árin hóast góða fòðurstýring

Hvussu nógv av fòðri og skarni savnast beint undir alibrúkinum, er tengt at fòðurstýringini, nøgd av alifiski og streymviðurskiftunum á staðnum. Harðari streymurin er, meira spjaldist tilfarið, og tey neiligu

árinini í botninum minka. Í innara parti av Kaldbaksfirði er sera lítið rák, so hóast fòðurstýringin var góð, sóust neilig árin í botninum nærhendis alibrúki. Fyri at minka um árinini á botninum í slíkum økjum er gongda leiðin at minka um fiskanøgdina í hvørjum ringi, og javnan at geva økinum hvíld til at koma fyri seg aftur, júst sum tað verður gjørt í føroysku alivinnuni. Fyri at neiligu árinini av alingini skulu verða so lítil, sum til ber, er avgerandi at fiskanøgdin er tillagað streymviðurskiftunum, soleiðis at spjaldingin av avfallinum altíð er so mikið góð, at lívið á botninum ikki verður overvað.

KOLEVNI

Kolevni er grundarsteinurin í øllum lívrinum tilfari, og verður ofta brúkt sum mát fyri nøgd av lívrinum tilfari.

LUTAKAST MILLUM INNSEND FISKAMERKIR

PETUR STEINGRUND

Mikukvøldið 11. novembur 2009 var tað árliga lutakastið um fiskamerkir hildið. Hesaferð var tað á Havstovuni. Tilsamans 487 fiskamerkir vóru latin inn síðani seinasta lutakast. Klæmint Tausen úr Havn (til høggu á myndini) tók tann vinnandi seðilin, og vinnarin av teimum 12.500,- krónunum gjørdist Heri Vang úr Klaksvík. Heri var við línuskipinum „Kallanes“, tá hann fekk tann merka toskin. Hetta var á vári í 2009 norðan fyri Føroyar. Toskurin var merktur 19. oktober 2008 á 62°22'N og 6°52'V, sum er í sama øki, sum hann varð afturfingin. Toskurin var 52 cm langur og vigaði 1.565 g, tá hann var afturfingin, og hann var einki vaksin í tíðarskeiðnum eftir merking. Eftirlitið við lutakastinum hevði Tórhallur

Patursson frá Landsgrannskoðanini. Á skránni hetta kvøldið vóru eisini framløgur, um hvat ið hendi við toskinum undir Føroyum í nítíárunum. Petur Steingrund og Eilif Gaard høvdu hesar framløgur.